

KLIIMAMINISTEERIUM

Keskkonnainvesteeringute Keskus SA
Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus

31.08.2024 nr 4-17/24/4126

Kliimaministeeriumi perioodi 2021–2027 Euroopa
Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika
fondide rakendamine

Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamisel tuleb arvestada nende panustamist valdkondlikuks arenguks.

Informeerime ja kinnitame, et toetuse andmisel „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027 (edaspidi *rakenduskava*) poliitikaeesmärgi nr 2 „Rohelisem Eesti“ erieesmärgi nr 1 „Energiatõhususe edendamine ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine“, erieesmärgi nr 4 „Kliimamuutustega kohanemise ja katastroofiriski ennetamise ning vastupanuvõime edendamine, võttes arvesse ökosüsteemipõhiseid lähenemisviise“ ja erieesmärgi nr 6 „Ring- ja ressursitõhusale majandusele ülemineku edendamine“ sekkumistes ning poliitikaeesmärgi nr 6 „Õiglane üleminek“ erieesmärgi „Võimaldada piirkondadel ja inimestel tegeleda liidu 2030. aasta energia- ja kliimaeesmärkide saavutamise ja Pariisi kokkuleppe alusel 2050. aastaks liidu kliimanetraalsele majandusele ülemineku sotsiaalsete, tööhõivealaste, majanduslike ja keskkonnamõjudega“, mis on toodud käesoleva kirja lisas tabelis *SF2021-2027_KliM* lehel *Seos KEVADEga*, toetatavate tegevuste valikul lähtutakse ühtekuuluvuspoliitika rakenduskava seirekomisjonis kinnitatud läbivatest valikukriteeriumidest ja -metoodikast.

Toetatavate tegevuste valimiseks kasutatavad valikukriteeriumid ja metoodikad vastavad Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-le 7.

Seirekomisjoni poolt 31.05.2022 kinnitatud (muudetud 12.04.2023 ja 16.05.2024) „Läbivad valikukriteeriumid, mida kohaldatakse kõikidele ühtekuuluvuspoliitika 2021-2027 rakenduskava poliitikaeesmärkidele ning nende raames toetatavatele meetmetele“ punkti 3 kohaselt vastavaks tunnistatud projektid hinnatakse viie kriteeriumi lõikes. Need on järgmised:

1. projekti kooskõla valdkondlike arengukavadega, mõju rakenduskava erieesmärgi ja meetme eesmärkide saavutamisele;
2. projekti põhjendatus;
3. projekti kuluefektiivsus;
4. toetuse taotleja suutlikkus projekti ellu viia;
5. projekti kooskõla Eesti pikaajalise arengustrateegia aluspõhimõtete ja sihtidega.

Seoses Kliimaministeeriumi moodustamisega ei ole kehtestatud eraldi riiklikku keskkonna valdkondlikku arengukava (edaspidi *KEVAD*).

Seirekomisjoni poolt kinnitatud esimese valikukriteeriumi „projekti kooskõla valdkondlike arengukavadega“ täitmise tagab valdkondliku arengu sihtide seadmisel vastava valdkonna strateegiline arengu dokument (nt riigi jäätmekava 2023-2028) ning toetuse panustamine Eesti 2035 sihti.

Toetatavate projektide tegevused aitavad kaasa Riigikogu 12. mai 2021. a otsusega heaks kiidetud Eesti pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ (edaspidi *Eesti 2035*) aluspõhimõtete hoidmisele. Projektid panustavad kas sihti „Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik“ või „Eestis on kõigi vajadusi arvestav, turvaline ja kvaliteetne elukeskkond“ või mõlemisse. Projektide panust erinevatesse sihtidesse hinnatakse vastavate näitajatega. Riigi eelarve strateegia keskkonnakaitse ja -kasutuse programmi peamiseks strateegiliseks aluseks on Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030, millega on määratletud pikaajalised arengusuunad looduses keskkonna hea seisundi hoidmiseks, lähtudes keskkonna valdkonna seostest majandus ja sotsiaalvaldkonnaga ning nende mõjust ümbritsevale looduses keskkonnale, elurikkusele ja inimesele. Programm arvestab nii keskkonnastrateegias, keskkonnavaldkonda puudutavates poliitika põhialustes ja muudes keskkonnateemalistes arengukavades kavandatud eesmärgi.

Keskkonnakaitse ja -kasutuse programmi ja toetuse andmisel „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027 (edaspidi *rakenduskava*) poliitikaeesmärgi nr 2 „Rohelisem Eesti“ erieesmärgi nr 1 „Energiatõhususe edendamine ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine“, erieesmärgi nr 4 „Kliimamuutustega kohanemise ja katastroofiriski ennetamise ning vastupanuvõime edendamine, võttes arvesse ökosüsteemipõhiseid lähenemisviise“ ja erieesmärgi nr 6 „Ring- ja ressursitõhusale majandusele ülemineku edendamine“ ning poliitikaeesmärgi nr 6 „Õiglane üleminek“ erieesmärgi „Võimaldada piirkondadel ja inimestel tegeleda liidu 2030. aasta energia- ja kliimaeesmärkide saavutamise ja Pariisi kokkuleppe alusel 2050. aastaks liidu kliimanetraalsele majandusele ülemineku sotsiaalsete, tööhõivealaste, majanduslike ja keskkonnamõjudega“ sekkumistes toetatavad tegevused panustavad arengustrateegia „Eesti 2035“ sihtidesse majandus ja elukeskkond või vähemalt ühte neist. Detailsem panustamine tuuakse välja toetuse andmise tingimustes.

Eesti 2035 arengukava koostamisse kaasati laiem avalikkus läbi arvamusrännaku formaadi, kus kõigil huvilistel oli võimalus üleriigilise strateegia kujundamisel kaasa rääkida. Lisaks tutvustati plaanitavaid rakenduskava kohaseid sekkumisi 2022. aasta sügisel suuremates linnades üle Eesti.

Selgitame, et pärast Kliimaministeeriumi moodustamist hakati koostama ministeeriumi terviklikku strateegilist vaadet, mille tulemusena moodustati kaks tulemusvaldkonda: 1) kliima, energeetika ja elurikkus; 2) elukeskkond, liikuvus ja merendus. Kliima, elurikkuse, kiirguse ja välisõhu teemad on kliima, energeetika ja elurikkuse tulemusvaldkonnas. Ringmajanduse, jäätmete, mere ja vee teemad on elukeskkonna, liikuvuse ja merenduse tulemusvaldkonnas. Ruumiandmed ja maa korralduse teemad liikusid Kliimaministeeriumi moodustamisel Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumisse. Veel ei ole otsustatud, millised uued riiklikud (valdkondade ülesed) arengukavad Kliimaministeeriumi teemasid katma hakkavad ja millal uusi riiklikke arengukavasid koostama hakatakse. Katusdokumendina katab Kliimaministeeriumi kõiki teemasid strateegia Eesti 2035. Kõik Kliimaministeeriumi valdkonnad on kaetud tegevuspõhise eelarvestamise programmidega, mis on juhtimistasand valdkondade poliitika planeerimisel ja elluviimisel.

Kliimaministeeriumil puudub küll hetkel kehtiv riiklik keskkonna valdkondade ülene arengukava (KEVAD), kuid valikukriteeriumide viiest punktist esimest planeeritakse rakendada lähtudes kehtivast valdkondlikust arengu dokumendist (nt hinnatakse kooskõla riigi jäätmekavaga 2023-2028) ning panust Eesti 2035 sihti.

Informeerime, et Kliimaministeerium ei muuda juba kehtivaid toetuse andmise tingimusi, kui nendes on valdkondliku arengu dokumendina välja toodud strateegiline dokument, mis tagab suuna valdkondlikuks arenguks (nt jäätmekava).

Edastame infoks KEVADega seotud sekkumised kirja lisas tabelis SF2021-2027_KliM lehel *Seos KEVADega*.

Toetuse andmise tingimusi täpsustatakse, kui strateegilist arengu dokumenti ei ole projekti valdkondlikku arengusse panustamise hindamiseks välja toodud või see on toodud riikliku keskkonnavaldkonna arengukavana KEVAD. Kui keskkonnavaldkonna arengukava KEVAD on mainitud ainult seletuskirjas, siis toetuse andmise tingimusi ei muudeta.

Juhul, kui rakendusüksused on juba teinud muutmisele kuuluvate määruste alusel otsuseid või käskkirja alusel on juhtrühmad otsustanud detailsed tegevused, siis kinnitame, et tegevusi on hinnatud ja toetatud lähtuvalt ühtekuuluvuspoliitika rakenduskava seirekomisjonis kinnitatud läbivatest valikukriteeriumidest ja -metoodikast, sh kehtivatest valdkondlikest arengu dokumentidest.

Palume kõigil rakendusasutuse käskkirjaga volitatud projektide elluviijatel lisada projekti juhtrühmas detailsete tegevuste ja eelarve kinnitamisel protokollile seirekomisjoni poolt kinnitatud valikukriteeriumide täiendava hindamise kinnitus eraldi tabelina. Näidis on lisatud käesoleva kirja lisas tabelis SF2021-2027_KliM lehel *SF21+ juhtrühm*.

Kinnitame, et Kliimaministeerium arvestab perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide toetuste planeerimisel alati seirekomisjoni poolt kinnitatud valikukriteeriumidega ja valdkondlike arengudokumentidega ning kaasab huvirühmad toetuse andmise tingimuste välja töötamise protsessi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Tanel Ross
rakendusasutuse esindaja

Lisa: SF2021-2027_KliM

Sama: Riigimetsa Majandamise Keskus; Keskkonnaamet; Keskkonnaagentuur; Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ

Teadmiseks: Euroopa Komisjon, perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitikate rakendamise seirekomisjon, Riigi Tugiteenuste Keskus ning Rahandusministeerium

Eerika Purgel, 626 0709
eerika.purgel@kliimaministeerium.ee